



Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. sausio 3 d.
(OR. en)

5014/22

Tarpinstitucinė byla:
2021/0440 (NLE)

ACP 2
COAFR 2
CFSP/PESC 2
RELEX 3

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2021 m. gruodžio 22 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2021) 834 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS SPRENDIMO, kuriuo Taryboje susirinkusių valstybių narių vyriausybių atstovų vardu panaikinamas Tarybos sprendimas (ES) 2016/394 dėl konsultacijų su Burundžio Respublika pagal Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimo 96 straipsnį procedūros baigimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2021) 834 final.

Pridedama: COM(2021) 834 final



EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 12 22
COM(2021) 834 final

2021/0440 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo Taryboje susirinkusių valstybių narių vyriausybės atstovų vardu panaikinamas Tarybos sprendimas (ES) 2016/394 dėl konsultacijų su Burundžio Respublika pagal Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimo 96 straipsnį procedūros baigimo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Padėčiai Burundyje pablogėjus prieš 2015 m. birželio ir liepos mėn. įstatymų leidžiamosios valdžios ir prezidento rinkimus, Europos Sąjunga nusprendė, kad Burundžio Respublika nesilaiko AKR ir ES partnerystės susitarimo¹ 9 straipsnyje nurodytų esminių elementų, susijusių su žmogaus teisėmis, demokratija ir teisine valstybe.

Po konsultacijų, surengtų 2015 m. gruodžio 8 d. Briuselyje pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 96 straipsnį, Europos Sąjunga atsižvelgė į Burundžio Vyriausybės pateiktus atsakymus ir įsipareigojimą paaiškinti iškeltus klausimus ir paspartinti tam tikrus teismo procesus. Vis dėlto Europos Sąjunga manė, kad pareikštose pozicijose nebuvo išsamiai atsakyta į klausimą dėl esminių partnerystės su Burundžio Respublika elementų nesilaikymo. Be to, jose nebuvo tinkamai sureaguota į 2015 m. spalio 17 d. ir lapkričio 13 d. Afrikos Sąjungos Taikos ir saugumo tarybos priimtus sprendimus, visų pirma dėl poreikio skubiai užmegzti tikrą ir įtraukų, Arušos susitarimu pagrįstą dialogą.

2015 m. lapkričio 13 d. Tarybos sprendimu 2016/394 konsultacijos buvo užbaigtos ir imtasi to sprendimo priede nurodytų atitinkamų priemonių². Be kita ko, sustabdyta tiesiogiai Burundžio administracijai ar institucijoms skiriama finansinė parama ar lėšų išmokėjimas (įskaitant paramą biudžetui).

2020 m. vykstant taikiam politiniam pereinamajam procesui buvo galiausiai išrinktas Prezidentas É. Ndayishimiye ir paskirta nauja vyriausybė, ir ES pažymėjo teigiamus pokyčius, kaip antai:

- su Burundžiu konstruktyviai bendradarbiaujama vykdant politinį dialogą pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 8 straipsnį;
- Vyriausybė deda pastangas remti taiką ir stabilumą, imasi priemonių geram valdymui ir žiniasklaidos laisvei gerinti; priimtose deklaracijose dėl žmogaus teisių, teisinės valstybės ir kovos su nebaudžiamumu;
- susitarta dėl veiksmų plano („Feuille de route“), į kurį įtraukti Burundžio Vyriausybės įsipareigojimai, susiję su Tarybos sprendimu 2016/394 žmogaus teisių, teisingumo ir teisinės valstybės srityse, nuomonės ir spaudos laisvės

¹ Partnerystės susitarimas tarp Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių, pasirašytas 2000 m. birželio 23 d. Kotonu (OL 2000 L 317, 2000 12 15, p. 3). AKR ir ES partnerystės susitarimas buvo iš dalies pakeistas 2005 m. birželio 25 d. Liuksemburge pasirašytu susitarimu (OL L 209, 2005 8 11, p. 27) ir 2010 m. birželio 22 d. Uagadugu pasirašytu susitarimu (OL L 287, 2010 11 4, p. 3). AKR ir ES partnerystės susitarimo taikymas pratęstas 2019 m. gruodžio 17 d. AKR ir ES ambasadorių komiteto sprendimu Nr. 3/2019 priimti pereinamojo laikotarpio priemonės pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalį (OL L 001, 2020 1 3, p. 3) su pakeitimais, padarytais 2020 m. gruodžio 4 d. AKR ir ES ambasadorių komiteto sprendimu Nr. 2/2020 (OL L 420, 2020 12 14, p. 32) ir 2021 m. lapkričio 26 d. AKR ir ES ambasadorių komiteto sprendimu Nr. 3/2021 (OL L 441, 2021 12 9, p. 3), iki 2022 m. birželio 30 d. arba iki naujojo AKR ir ES partnerystės susitarimo įsigaliojimo arba laikino taikymo pradžios, atsižvelgiant į tai, kuri data ankstesnė.

² 2016 m. kovo 14 d. Tarybos sprendimas 2016/394 dėl konsultacijų su Burundžio Respublika pagal Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimo 96 straipsnį procedūros baigimo (OL L 73, 2016 3 18, p. 90).

srityse, gero valdymo srityje, taikos, saugumo ir demokratijos srityse, verslo aplinkos klausimais, aplinkos ir biologinės įvairovės srityse;

- į Burundį savanoriškai grįžta daug pabėgėlių;
- vėl bendradarbiaujama su tarptautine bendruomene ir kaimyninėmis šalimis.

Atsižvelgdami į šią pažangą ir įsipareigojimus, atstovybės vadovai 2021 m. gegužės 19 d. ataskaitoje išsakė nuomonę, kad Tarybos sprendimo 2016/394 priede nurodytos atitinkamos priemonės nebereikalingos, ir rekomendavo jas panaikinti.

Vis dėlto vykdant politinį dialogą su Burundžiu pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 8 straipsnį ir toliau turėtų būti keliami šie klausimai:

- būtinas darnaus vystymosi pagrindas – gero valdymo, teisinės valstybės principo laikymosi, žmogaus teisių ir verslo aplinkos gerinimas;
- politinių kalinių išlaisvinimas ir opozicijos narių bei pilietinės visuomenės atstovų grįžimas; siekiant susitaikymo turi būti atverta politinė erdvė ir atsižvelgiama į jos dalyvių nuomonę;
- tolesnės pastangos stiprinti žiniasklaidos laisvę;
- mažinama savavališko suėmimo atvejų; atitinkamos valdžios institucijos turi geriau kontroliuoti politiškai susijusias smurtines grupuotes („Imbonerakure“), be to, turi būti užtikrinama didesnė Nacionalinės žvalgybos tarnybos (SNR) tam tikros veiklos atskaitomybė ir skaidrumas; teismų sistemos reforma, valstybės ir valdančiosios partijos atskyrimas;
- pagarba pilietinės visuomenės / NVO nepriklausomybei.

Todėl šio pasiūlymo tikslas – panaikinti Tarybos sprendimą 2016/394 ir nebetaikyti atitinkamų priemonių, nurodytų konsultacijų pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 96 straipsnį išvados.

• **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas dera su nuostatomis, galiojančiomis toje pačioje politikos srityje, būtent:

- 2017 m. birželio 8 d. naujuoju Europos konsensusu dėl vystymosi „Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis“³;
- Visuotinė Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija;
- 2020 m. kovo 9 d. Bendru komunikatu Europos Parlamentui ir Tarybai „Visapusiškos strategijos su Afrika kūrimas“⁴;
- 2020–2024 m. ES veiksmų planu žmogaus teisių ir demokratijos srityje⁵;
- 2012 m. ES strategine programa žmogaus teisių ir demokratijos srityje⁶;

³ Tarybos, Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybės atstovų, Europos Parlamento ir Komisijos bendras pareiškimas dėl naujojo Europos konsensuso dėl vystymosi „Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis“ (OL C 210, 2017 6 30, p. 1).

⁴ Bendras komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Visapusiškos strategijos su Afrika kūrimas“ (JOIN(2020) 4 *final*).

⁵ Bendras komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „ES veiksmų planas žmogaus teisių ir demokratijos srityje“ (JOIN/2020/5 *final*).

- 2020 m. lapkričio 25 d. Trečiuoju ES lyčių lygybės veiksmų planu⁷.

ES bendradarbiavimas pagrįstas Darbotvarke iki 2030 m. ir DVT, Paryžiaus susitarimu ir Adis Abebos veiksmų darbotvarke.

Pasiūlymu bus sudarytos sąlygos visapusiškai įgyvendinti šių dokumentų nuostatas, nes bus galima bendradarbiauti su Burundžio Vyriausybe ir, vykdant atnaujintą nuolatinį politinį dialogą, toliau stebėti susirūpinimą keliančius klausimus.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas dera su išorės veiksams svarbiais 2019–2024 m. Komisijos prioritetais: Žaliojo kurso, skaitmeninės transformacijos ir duomenų technologijų, tvaraus augimo ir deramo darbo vietų aljansų, geresnio migracijos valdymo, migracijos srities partnerystės, taip pat valdymo, taikos ir saugumo. Jis taip pat dera su 2016 m. Visuotine Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Atsižvelgiant į siūlomos priemonės tikslą, turinį ir aplinkybes, materialinis teisinis pagrindas yra Taryboje susirinkusių valstybių narių vyriausybių atstovų vidinio susitarimo dėl priemonių, kurių turi būti imtasi, ir tvarkos, kurios turi būti laikomasi siekiant įgyvendinti AKR ir EB partnerystės susitarimą (toliau – Vidinis susitarimas)⁸, 3 straipsnis kartu su šio susitarimo priedo 3 punkto antra pastraipa.

- **Priemonės pasirinkimas**

Remiantis Vidinio susitarimo 3 straipsniu, valstybių narių poziciją AKR ir EB susitarimo 96 straipsniui įgyvendinti, jeigu ta pozicija susijusi su jų kompetencijai priklausančiais klausimais, priima Taryba, vadovaudamasi priede nustatyta tvarka. Remiantis Vidinio susitarimo priedo 3 punktu, tos priemonės galioja tol, kol Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir susitarusi su Sąjungos vyriausiuoju įgaliotiniu užsienio reikalams ir saugumo politikai, priima sprendimą iš dalies pakeisti arba atšaukti priimtas priemones, sprendama kvalifikuota balsų dauguma, jei Susitarimo taikymas sustabdytas iš dalies.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

⁶ ES strateginė programa ir ES veiksmų planas (COUNCIL 11855/12).

⁷ Bendras komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas. Vykdant ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė“ (JOIN/2020 17 *final*).

⁸ Taryboje susirinkusių valstybių narių vyriausybių atstovų vidinis susitarimas dėl priemonių, kurių turi būti imtasi, ir tvarkos, kurios turi būti laikomasi siekiant įgyvendinti AKR ir EB partnerystės susitarimą (OL L 317, 2000 12 15, p. 376).

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Šis pasiūlymas parengtas atsižvelgiant į minėtąją ES atstovybės Burundyje vadovų ataskaitą, apsvarstytą 2021 m. gegužės 25 d. Afrikos darbo grupėje (COAFR darbo grupėje) ir 2021 m. gegužės 28 d. Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių grupės darbo grupėje (AKR darbo grupėje). COAFR darbo grupės nariai pripažino teigiamus pokyčius ir pareiškė pritariantys atitinkamų priemonių panaikinimui, kartu pabrėždami, kad svarbu toliau skatinti Burundžio Vyriausybę tęsti pažangą žmogaus teisių, teisinės valstybės ir valdymo srityse. AKR darbo grupės nariai pareiškė pritariantys COAFR darbo grupės diskusijų rezultatams ir pabrėžė, kad svarbu išlaikyti pasiektus rezultatus taikant individualias sankcijas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos tolesnei pažangai.

- **Poveikio vertinimas**

Manoma, kad panaikinus atitinkamas priemones bus stiprinamas ES ir Burundžio tarpusavio pasitikėjimas ir normalizuojami santykiai, be to, tai galėtų padėti stiprinti teigiamas tendencijas Burundžio valdžios struktūrose, sudaryti sąlygas politiniam dialogui jautriais klausimais, didinti ES įtaką ir stiprinti ES poziciją Burundyje kitų pasaulio subjektų atžvilgiu.

Panaikinus atitinkamas priemones bus galima pasinaudoti 2021–2027 m. daugiamečio orientacinio programavimo suteikiamomis galimybėmis skatinti siekti pažangos žmogaus teisių, teisinės valstybės ir valdymo srityse.

- **Pagrindinės teisės**

Be to, pagal Tarybos sprendimą 2015/1763⁹ bus toliau taikomos ribojamosios priemonės asmenims, subjektams ar organizacijoms, kenkiantiems demokratijai arba trukdantiems siekti politinio padėties Burundyje sprendimo.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Poveikio biudžetui nėra.

5. KITI ELEMENTAI

Šiuo pasiūlymu numatoma panaikinti atitinkamas priemones, išvardytas Tarybos sprendimo 2016/394 priede, tačiau ribojamosios priemonės pagal Tarybos sprendimą 2015/1763 taikomos toliau ir bus peržiūrėtos artimiausiais mėnesiais, kaip numatyta tame sprendime.

COAFR darbo grupės nariai paragino surengti diskusiją dėl Jungtinių Tautų tyrimo komisijos Burundyje tolesnio darbo. Po šios diskusijos JT žmogaus teisių taryba, remdamasi ES iniciatyva parengta rezoliucija¹⁰, nusprendė, tęsiant Tyrimo komisijos veiklą, parengti konkrečiai šaliai skirtus stebėsenos įgaliojimus – paskirti specialųjį pranešėją žmogaus teisių padėties Burundyje klausimais.

⁹ 2015 m. spalio 1 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2015/1763 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Burundyje (OL L 257, 2015 10 2, p. 37).

¹⁰ Žmogaus teisių taryba, žmogaus teisių padėtis Burundyje, A/HRC/48/16.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo Taryboje susirinkusių valstybių narių vyriausybių atstovų vardu panaikinamas Tarybos sprendimas (ES) 2016/394 dėl konsultacijų su Burundžio Respublika pagal Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimo 96 straipsnį procedūros baigimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į Taryboje susirinkusių valstybių narių vyriausybių atstovų vidinį susitarimą dėl priemonių, kurių turi būti imtasi, ir tvarkos, kurios turi būti laikomasi siekiant įgyvendinti AKR ir EB partnerystės susitarimą, ypač į jo 3 straipsnį ir priedą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) pagal 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašyto Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno valstybių grupės ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimo¹¹ (su pakeitimais^{12,13} ir pratėsimais¹⁴) 96 straipsnį vykusios konsultacijos su

¹¹OL 2000 L 317, 2000 12 15, p. 3.

¹²Partnerystės susitarimas tarp Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių, pasirašytas 2000 m. birželio 23 d. Kotonu (OL 2000 L 317, 2000 12 15, p. 3). AKR ir ES partnerystės susitarimas buvo iš dalies pakeistas 2005 m. birželio 25 d. Liuksemburge pasirašytu susitarimu (OL L 209, 2005 8 11, p. 27) ir 2010 m. birželio 22 d. Uagadugu pasirašytu susitarimu (OL L 287, 2010 11 4, p. 3). AKR ir ES partnerystės susitarimo taikymas pratėstas 2019 m. gruodžio 17 d. AKR ir ES ambasadorių komiteto sprendimu Nr. 3/2019 priimti pereinamojo laikotarpio priemonės pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalį su pakeitimais, padarytais 2020 m. gruodžio 4 d. AKR ir ES ambasadorių komiteto sprendimu Nr. 2/2020 (OL L 420, 2020 12 14, p. 32) ir 2021 m. lapkričio 26 d. AKR ir ES ambasadorių komiteto sprendimu Nr. 3/2021 (OL L 441, 2021 12 9, p. 3), iki 2022 m. birželio 30 d. arba iki naujojo AKR ir ES partnerystės susitarimo įsigaliojimo arba laikino taikymo pradžios, atsižvelgiant į tai, kuri data ankstesnė;

¹³Susitarimas, kuriuo antrą kartą iš dalies keičiamas 2000 m. birželio 23 d. Kotonu pasirašytas ir 2005 m. birželio 25 d. Liuksemburge pirmą kartą iš dalies pakeistas Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimas (OL L 287, 2010 11 4, p. 3).

¹⁴2019 m. gruodžio 17 d. AKR ir ES ambasadorių komiteto sprendimas Nr. 3/2019 priimti pereinamojo laikotarpio priemonės pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalį [2020/2] (OL L 1, 2020 1 3, p. 3) su pakeitimais, padarytais 2020 m. gruodžio 4 d. AKR ir ES ambasadorių komiteto sprendimu Nr. 2/2020, kuriuo iš dalies keičiamas AKR ir ES ambasadorių komiteto sprendimas Nr. 3/2019 patvirtinti pereinamojo laikotarpio priemonės pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalį [2020/2052] (OL L 420, 2020 12 14, p. 32) ir 2021 m. lapkričio 26 d. AKR ir ES ambasadorių komiteto sprendimą Nr. 3/2021, kuriuo iš dalies keičiamas AKR ir ES ambasadorių komiteto sprendimas Nr. 3/2019 priimti pereinamojo laikotarpio priemonės pagal AKR ir ES partnerystės susitarimo 95 straipsnio 4 dalį [2021/2175] (OL L 441, 2021 12 9, p. 3).

Burundžio Respublika užbaigtos Tarybos sprendimu (ES) 2016/394¹⁵ ir, Komisijai pateikus pasiūlymą, su kuriuo sutiko Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai, imtasi to sprendimo priede nurodytų atitinkamų priemonių;

- (2) 2020 m. gegužės mėn. visuotinių rinkimų paskatintas taikus politinis pereinamasis procesas suteikė Burundžio gyventojams naujų vilčių, o Burundžiui – naujų progų ir galimybių plėtoti santykius su partneriais;
- (3) Sąjunga pripažino paskesnius teigiamus pokyčius, kurių Burundžio Vyriausybė pasiekė žmogaus teisių, gero valdymo ir teisinės valstybės srityse, ir veiksmų plane („Feuille de route“) priisimtus įsipareigojimus toliau gerinti padėti šiose srityse;
- (4) suformuota vyriausybė, pasiryžusi įgyvendinti reformas, kurios būtinos šalies vystymuisi ir stabilumui užtikrinti, taip pat padaryta vilčių teikianti pažanga įgyvendinant įsipareigojimus, nustatytus Sprendime (ES) 2016/394;
- (5) atsižvelgiant į Komisijos vertinimą ir susitarus su Sąjungos vyriausiuoju įgaliotiniu užsienio reikalams ir saugumo politikai, Sprendimo (ES) 2016/394 priėmimo priežastys, išdėstytos tame sprendime, nebeegzistuoja. Todėl tas sprendimas turėtų būti panaikintas valstybių narių vardu, kiek tai susiję su jų kompetencijai priklausančiais klausimais;
- (6) tebėra neišspręstų problemų žmogaus teisių, gero valdymo ir teisinės valstybės srityse, todėl reikia, kad Burundžio valdžios institucijos toliau siektų pažangos, be kita ko, įgyvendindamos veiksmų planą ir palaikydamos politinį dialogą;
- (7) padėtis Burundyje tebėra trapi ir išrinktosioms valdžios institucijoms reikia tarptautinių partnerių paramos, kad jos galėtų įgyvendinti šalies reformų programą ir vystymosi darbotvarkę;
- (8) Europos Sąjunga ir valstybės narės kartu su kitais tarptautiniais partneriais turėtų remti tęstines nacionalinių valdžios institucijų pastangas stabilizuoti ir konsoliduoti demokratines institucijas, skatinti gerbti žmogaus teises, gero valdymo ir teisinės valstybės principus ir įgyvendinti veiksmų plane priisimtus įsipareigojimus toliau gerinti padėti šiose srityse,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sprendimas (ES) 2016/394 panaikinamas valstybių narių vardu, kiek tai susiję su jų kompetencijai priklausančiais klausimais.

¹⁵2016 m. kovo 14 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/394 dėl konsultacijų su Burundžio Respublika pagal Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimo 96 straipsnį procedūros baigimo (OL L 73, 2016 3 18, p. 90).

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas